

за порушення правил роботи в районі бойових дій. Такий підхід видається невиправданим. Аби уникнути неоднозначних тлумачень та забезпечити стабільність у сфері медіа, необхідно мати чітке законодавство, яке регулюватиме питання доступу до інформації в зоні бойових дій.

У зв'язку з викладеним вище, пропонується ст.119 Закону України «Про медіа» – «Обмеження щодо змісту інформації у медіа, пов'язані зі збройною агресією» – доповнити наступним положенням:

«Суб'єктам у сфері аудіовізуальних, друкованих та онлайн-медіа забороняється поширювати інформацію, розголошення якої може призвести до обізнаності противника про дії Збройних Сил України, інших складових сил оборони, негативно вплинути на хід виконання завдань за призначенням під час дії правового режиму воєнного стану.

Відмова дотримуватись Правил роботи представника медіа у районі ведення бойових дій або їх порушення є підставою для скасування акредитації представника медіа або припинення її дії на час з'ясування обставин порушення».

Вбачається, що закріплення зазначеного положення на рівні Закону посилить відповідальність медіа за поширення інформації з обмеженим доступом в умовах воєнного стану і сприятиме збереженню єдності між державою, медіа та суспільством у спільній боротьбі за незалежність України, забезпечуючи належний баланс між свободою слова та національною безпекою.

Список використаних джерел:

1. Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20 березня 2003 року. № 638-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 30.10.2024)

2. Про медіа : Закон України від 13.12.2022 року № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 30.10.2024)

3. Про організацію взаємодії між Збройними Силами України, іншими складовими сил оборони та представниками медіа на час дії правового режиму воєнного стану (зі змінами, внесеними згідно з наказом № 196 від 12.07.2022; № 266 від 03.10.2022; № 49 від 27.02.2023, № 51 від 03.02.2024): Наказ Головнокомандувача Збройних Сил України. URL: https://www.mil.gov.ua/content/files/nakaz73_zi_zminamu_2024.pdf (дата звернення 30.10.2024)

УДК 34

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2024.4.35>

УЛЬМЕР М.М.

ГЕНЕЗА РОЗВИТКУ КАСАЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

GENESIS OF THE DEVELOPMENT OF CASSATION PROCEEDINGS IN THE ADMINISTRATIVE JUSTICE OF UKRAINE

Досліджуючи інститут касації в адміністративному судочинстві не можна обійти увагою історію становлення та розвитку касаційного оскарження судових рішень. Історичний аналіз становлення та розвитку цього інституту дозволить, на нашу думку, встановити проблеми, які існували та залишилися невирішеними, з'ясувати тенденції розвитку інституту касації. Визначено, що на теренах України з 15 століття були закладені правові передумови для виникнення процедури оскарження судових рішень, які здійснювалися шляхом подання скарги на суддів та шляхом подання апеляцій. Прийняття Литовських статутів стало важливим кроком у генезисі судоустрійного та процесуального порядку оскарження й перегляду рішень суду. Історичні джерела дають можливість зробити висновок, що перші

© УЛЬМЕР М.М. – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник (Науково-дослідний інститут публічного права) <https://orcid.org/0009-0008-7685-7728>

процесуальні згадки про інститут касації містяться у судовій реформі, які провів К. Розумовський у 1760 р. Встановлено, що еволюційний розвиток суспільних відносин, необхідність захисту публічних інтересів громадян викликав необхідність створення адміністративних судів як повноцінних судових органів, які мають вирішувати спори між адміністративними органами та громадянами з приводу захисту публічних прав останніх. Подальшій розбудові адміністративних судів завадила Жовтнева революція 1917 року. Але і в ті роки питання доцільності створення адміністративних судів на чолі з Вищим адміністративним судом у багатьох вчених та юристів не викликала сумніву. Зроблено висновок, що касація в адміністративній юстиції (адміністративному судочинстві) на різних історичних етапах була гарантією прийняття законних рішень відповідними адміністративними органами (їх посадовими особами), забезпечувала справедливість та всебічне вирішення публічно-правових спорів останньою інстанцією. Інститут касації в адміністративному судочинстві успадкував та з невеликими змінами закріпив основні положення здійснення правосуддя судом касаційної інстанції, сформульовані у цивільному процесі.

Ключові слова: *генеза, історичний розвиток, касаційне провадження, адміністративне судочинство, становлення.*

When studying the institution of cassation in administrative proceedings, one cannot ignore the history of formation and development of cassation appeal of court decisions. A historical analysis of the formation and development of this institution will, in our opinion, allow us to establish the problems that existed and remained unresolved, to clarify the trends in the development of the institution of cassation. It was determined that since the 15th century, legal prerequisites were laid in the territory of Ukraine for the emergence of the procedure for challenging court decisions, which was carried out by filing complaints against judges and by filing appeals. The adoption of the Lithuanian statutes became an important step in the genesis of the judicial and procedural order of appealing and reviewing court decisions. Historical sources make it possible to conclude that the first procedural references to the institution of cassation are contained in the judicial reform carried out by Kyrylo Rozumovskyi in 1760. It was established that the evolutionary development of social relations, the need to protect the public interests of citizens caused the need to create administrative courts as full-fledged judicial bodies, which should resolve disputes between administrative bodies and citizens regarding the protection of the latter's public rights. The further development of administrative courts was prevented by the October Revolution of 1917. But even in those years, many scientists and lawyers did not doubt the feasibility of creating administrative courts headed by the Supreme Administrative Court. It was concluded that cassation in administrative justice (administrative justice) at various historical stages was a guarantee of legal decisions by the relevant administrative bodies (their officials), ensured justice and comprehensive resolution of public legal disputes by the last instance. The institution of cassation in administrative proceedings inherited and, with minor changes, established the main provisions of the administration of justice by the court of cassation, formulated in the civil process.

Key words: *genesis, historical development, cassation proceedings, administrative proceedings, establishing.*

Вступ. Досліджуючи інститут касації в адміністративному судочинстві не можна обійти увагою історію становлення та розвитку касаційного оскарження судових рішень. Історичний аналіз становлення та розвитку цього інституту дозволить, на нашу думку, встановити проблеми, які існували та залишилися невирішеними, з'ясувати тенденції розвитку інституту касації. Крім того, науковий аналіз становлення та розвитку касаційного провадження в інших видах юридичного процесу, враховуючи потреби правозастосовної практики адміністративних судів у сучасному періоді, на нашу думку, дозволить відповісти на загальні питання системи перегляду судових рішень в адміністративному судочинстві, так і на інші питання, пов'язані з вдосконаленням інституту касації в адміністративному судовому процесі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку та виникнення інстанційності в юридичному процесі піднімали у своїх працях такі вітчизняні вчені, як В. Долежан, В. Сердюк, І. Назаров, І. Бондаренко, О. Капліна, М. Сірий, М. Хавронюк, А. Осетинський та ін. Однак, в існуючих працях вчених-юристів не було зроблено наукового аналізу історичних передумов становлення та розвитку інституту касації в адміністративному судочинстві України.

Тож метою статті є дослідження генези розвитку касаційного провадження в адміністративному судочинстві України.

Виклад основного матеріалу. На нашу думку, науковий аналіз національно-історичних основ інституту касації в адміністративному судочинстві України слід розпочати з вивчення історичних передумов становлення та розвитку інстанційного перегляду судових рішень в юридичному процесі нашої держави.

Інстанційність має глибоке коріння. Разом із цим, на сьогодні відсутні достатні відомості про запозичення інституту інстанційності, що на пряму пов'язано з відсутністю достовірних даних стосовно інституту оскарження та перегляду судових рішень. Проте відомо, що останні існували ще за часів Греції та Риму. А тому, якщо існували первинні прояви перегляду рішень, то, ймовірно, ці судові органи (утворення) були вже вищими інстанціями [188].

На теренах України з 15 століття були закладені правові передумови для виникнення процедури оскарження судових рішень, які здійснювалися шляхом подання скарги на суддів та шляхом подання апеляцій. Прийняття Литовських статутів стало важливим кроком у генезисі судоустрійного та процесуального порядку оскарження й перегляду рішень суду. Історико-правове значення має Перший Литовський статут (1529 р.), що переважно складався з приписів збірника давньоруського права – «Руської правди», заснованого на звичаєвих традиціях, зокрема щодо процедури «пересуду» актів суду. Другий Статут (1566 р.) в основному складався з положень польських та німецьких правових актів (наприклад «Саксонське зеркало», «Порядок прав міських» тощо), а третій Статут (1588 р.), який став надбанням світової правової науки після підписання Люблінської унії 1569 р. та об'єднання Великого Князівства Литовського з Польською Короною, відзначився запровадженням ряду зарубіжних правових понять у кримінальному й цивільному праві. Так, найвищою судовою інстанцією періоду Литовсько-Руської держави залишається спочатку великий князь, а згодом – король. Виникнення нових судів закріплювалось у Литовських статутах. [53, с. 99–100].

У період розвитку та створення Запорізької Січі найвищою інстанцією виступав суд військової ради. Також рішення можна було оскаржити спочатку у курінному суді, згодом у військового судді, і лише потім у кошового отамана [195].

У пізні часи існування козацтва на території України інстанційний перегляд рішень мав інший порядок. Як пише Штелик С. П. «за часів Богдана Хмельницького, коли під владою козаків була майже вся територія України, крім Галичини та Волині, козаки встановили власну форму правління: землі були поділені на 16 військових округів (полків), які у свою чергу поділялися на сотні. На верхівці цієї військово-адміністративної піраміди був гетьман. Полковники і сотники (сотські) були не тільки військовими, але й здійснювали адміністративну та судову владу. Чисельні владні функції гетьману допомагала здійснювати генеральна старшина, один з членів якої – генеральний суддя – видав судовими справами» [1].

Процес шанування відносних здобутків вітчизняного права збігся із початком запровадження перших проявів інституту перегляду вже прийнятих судових рішень, які мали очевидну схожість із положеннями, що регулюють сучасне касаційне оскарження. На відміну від існуючого у цей час поняття апеляційної скарги, визначення скарги до суду касаційної інстанції ще не існувало – судовий перегляд справ у вищих інстанціях здійснювався на основі апеляційних скарг, що передавалися до Генерального військового суду (1786 р.) [1].

Історичні джерела дають можливість зробити висновок, що перші процесуальні згадки про інститут касації містяться у судовій реформі, які провів К. Розумовський у 1760 р. [2]. Судова реформа, яку провів К. Розумовський, запозичувала польську судову систему з повітовими, земськими, підкоморськими, міськими судами. Хоча в судочинстві цього часу не існувало поняття касаційної скарги, але була «апеляція на апеляцію», тобто застосовувалося правило коли апеляційна скарга подавалася на рішення апеляційного суду.

У першій половині XIX ст. за винятком Галичини, Буковини і Закарпаття, майже всі українські землі перебували під владою Російської Імперії. На їх території діяли правила судочинства, що існували у Росії.

Касаційний суд у сучасному розумінні виник у Росії внаслідок судової реформи 1864 р. Система судоустрою та судочинства була поставлена на високий рівень західноєвропейської теорії та практики. Замість складної та заплутаної системи судових установ з'явився простий поділ останніх на установи загальні та мирові з встановленням трьох інстанцій: першої, апеляційної та касаційної. Правосуддя, хоча й відправлялось від імені Імператора, було цілком самостійним [3, с. 161].

Таким чином, система перегляду та перевірки судових рішень у цивільному та кримінальному процесі повністю сформулася у Російській Імперії в результаті судової реформи 1864 р., наслідком якої було чітко розмежовано касаційний та апеляційних способів оскарження судових рішень. Суди апеляційної інстанції перевіряли судові акти, що не набрали законну силу на предмет їх законності та обґрунтованості. Касаційна інстанція перевіряла рішення суду, які вступили у законну силу, але на відповідність їх нормам матеріального та процесуального права. Касаційна інстанція також забезпечувала єдність судової практики та застосування закону при справлянні правосуддя нижчими судами у Російській Імперії.

Отже, основа процесуального порядку перегляду судових рішень касаційною інстанцією була закладена ще за часів Російської Імперії, і цей порядок зберігся у сучасному юридичному процесі України, різновидом якого є адміністративний судовий процес. Співставлення сучасних правил касаційного провадження в адміністративному судочинстві з правилами касаційного провадження, які існували у цивільному процесі Російської Імперії, дозволяють зробити висновок про те, що між ними є дуже багато спільного (підстави для відміни судового рішення, об'єкти оскарження). Таким чином, правила перегляду судових рішень в адміністративному судовому процесі, процесуальний порядок касаційного оскарження мають своїми витокami ті правила справляння правосуддя, які існували у цивільному процесі Російської Імперії.

Вивчення історичних джерел та літератури свідчить про те, що в Російській Імперії адміністративні суди виникли лише на початку XX століття, хоча передумови їх зародження та становлення були закладені реформами, які проводилися при Петрі I, Судовою реформою 1864 р.

Запровадження у Російській Імперії при Петрі Першому нової системи державних установ (Сенату, Колегії, інституту губернаторства), в якій важливе місце зайняли наглядово-контрольні структури, що здійснювали спостереження за усіма органами управління (Сенат, прокуратура), дозволило встановити правову базу для подання підданими Російської імперії скарг на незаконні дії посадовців. Такі зміни у системі органів державної влади сприяли виникненню і поступовому розвитку перших елементів адміністративної юстиції в Росії.

За часи царювання Катерини II правовий статус Сенату змінився. Від нього відійшли законодавчі функції, і він набув рис найвищого адміністративно-судового органу, головними функціями якого були контрольна та судова. Накази Катерини II від 1767 р. та 1775 р., реформи Сенату склали основу законодавства про скарги, в якому було передбачено право подання скарги усіма підданими імперії від кріпосного селянина до дворянина і встановило порядок інстанції принесення скарги [4, с. 4–5, с. 72–87].

У зв'язку з реформою державного управління, яку провів Олександр I, були утворені міністерства і Державна Рада; законодавчі функції повністю відійшли від Сенату. Внаслідок цієї реформи ще більше посилювалися наглядово-контрольні функції Сенату. Зросла роль одного з департаментів Сенату – 1-го Департаменту, який, не втручаючись у справи органів управління, міг здійснювати контроль за ними, проводити сенаторські ревізії, вимагати письмових звітів і розглядати скарги на них. Ці функції 1-го Департаменту Сенату були закріплені Зведенням законів, який набув чинності в 30-х роках XIX століття. Крім того, до відання Сенату було віднесено розгляд «челобитних», які поділялися на прохання, скарги та проекти. «Челобитні» у вигляді скарги в подальшому були виокремлені в самостійних вид звернень до офіційних органів і стали прообразом адміністративного позову [5].

До середини 19 століття у Росії був накопичений теоретичний та правовий матеріал, який слугував підґрунтям створення адміністративної юстиції. Поштовхом для запровадження адміністративної юстиції були реформи 60-70 років 19 століття. Відміна кріпацтва також викликала проблему захисту прав та свобод звільнених кріпаків.

Якщо для захисту громадянських (майнових) прав вводилися судові установи, то для захисту їх публічних прав, у випадках конфліктів з владою, створювалася система органів адміністративної юстиції, що включала 1-й Департамент Сенату (потім був створений у селянських справах 2-й Департамент) і в губерніях – губернська присутність змішаного складу та земські дільничні начальники. Земська, міська і військова реформи внесли істотні корективи в правове

положення 1-го Департаменту Сенату і підняли на значнішу висоту його функцію як органу адміністративної юстиції: він був тим вищим в державі органом, куди шукаючи відновлення своїх порушених прав зверталися із скаргами на державні і земські органи громадяни [5]. Таким чином, у Росії Сенат почав виконувати функції органу, який остаточно захищав публічні інтереси громадян, розглядав скарги на дії земських дільничних начальників, які на місцях виконували адміністративні та судові функції (були так званими прототипами адміністративних судів нижчестоящих інстанцій).

На початку ХХ століття правовий статус 1-го Департаменту Сенату було змінено. Цей державний орган отримав статус Вищого адміністративного суду Російської імперії. Істотне значення в цьому відношенні мав Закон від 26 грудня 1916 року, який прирівняв статус senatorів до статусу суддів, вводив змагальну процедуру розгляду скарги на засадах гласності, усності та публічності. Однак, найбільшою подією, яку можна вважати підґрунтям створення правової, демократичної держави у Росії, було прийняття Тимчасовим урядом 30 травня 1917 року Закону про суди у адміністративних справах. За цим законом в Росії створювалася система адміністративних судів країни, в яку входили 1 Департамент Сенату, єдиний вищий адміністративний суд країни, губернські адміністративні відділення окружних судів, адміністративні судді в повітах, здійснюючі свої функції на одноосібній основі [5]. Таким чином, в Російській Імперії тих часів було запроваджено систему адміністративних судів, вищим касаційним органом яких був Сенат.

За часів радянської доби і включно до створення системи адміністративних судів України в нашій державі не існувало судової інстанції, в якій громадяни могли б оскаржити незаконні дії чи бездіяльність органів державної влади та їх посадових осіб. Системи оскарження рішень суб'єктів владних повноважень у судовому порядку не існувало.

За часів громадянської війни були спроби запровадити судовий порядок розгляду скарг на незаконні дії адміністративних органів та створити адміністративні суди, але з подальшим укріпленням радянської влади ці спроби було зведено нанівець.

У Конституції Української Народної Республіки 1918 року передбачалося, що судова влада здійснюється виключно судами в межах цивільного, кримінального та адміністративного законодавства. У період гетьмана І. Скоропадського було законодавчо закріплено положення, згідно з яким Генеральний суд одержав повноваження щодо розгляду адміністративних справ, а в часи Директорії проект Основного Закону УНР достатньо велику увагу приділяв саме адміністративній юстиції [6].

У 1923 р. Інститут радянського права в Україні розробив проект Положення про Верховний адміністративний суд і про обласні та губернські адміністративні суди республіки. Пункт 19 цього Положення передбачав підстави адміністративного позову:

- протиріччя змісту адміністративного акту законів;
- спотворення актом істотного змісту та цілі закону;
- недодержання законної форми й порядку вчинення акту управління тощо [6].

Згодом, у 1927 році, було прийнято Адміністративний кодекс УРСР. Його невиняково називали винятком в історії новітнього адміністративного права. Ухвалення Адміністративного кодексу України стало значним кроком у розвитку адміністративного законодавства. Був запроваджений адміністративно-процесуальний порядок розгляду скарг на дії місцевих адміністративних органів. Проте й у цьому законодавчому акті не передбачалося судового оскарження, за винятком скарг на неправильне провадження опису, оцінки майна, призначеного на продаж у разі несплати необхідних платежів, а також неправильний розподіл отриманих від продажу майна сум [6].

В Україні надалі фактично не існувало в завершеному вигляді правового захисту фізичних осіб у відносинах з адміністративними органами. Захист прав та інтересів юридичних осіб у публічно-правовій сфері знаходився у віданні господарських (арбітражних) судів.

Вивчення історії становлення та розвитку інституту касаційного оскарження свідчить про те, що в ті історичні періоди були зроблені серйозні кроки до створення системи адміністративних судів та інстанційного оскарження рішень.

Тепер звернемося до процесуального порядку оскарження рішень адміністративних установ.

Аналіз історичних джерел дозволяє зробити висновок, що судового порядку розгляду скарг у вищих органах адміністративної юстиції не було.

Наприклад, скарги на постанови адміністративних установ повинні були передаватися до вищих інстанцій через ті нижчі інстанції, дії яких оскаржувались. Так, скарги на розпорядження міністрів передавалися в 1-й Департамент Сенату тільки через дані міністерства. Слухання

справи, як правило, відбувалося за участю представника зацікавленого міністерства (сторони), якому нарівні із суддями належало право вирішального голосу. Характерною рисою процесуальної діяльності органів адміністративної юстиції в дореволюційній Росії була велика кількість правил, регламентуючих порядок подання скарг до кожної з адміністративних установ нижчих інстанцій [7].

Однак, починаючи з 19 століття для деяких категорій скарг все ж існував змішаний судово-адміністративний порядок їх розгляду вищою адміністративною інстанцією.

Що стосується розгляду скарг на адміністративні установи I Департаментом Сенату, як касаційної інстанції, то справи розглядалися ним в адміністративному порядку, а не змагальному, як було передбачено для кримінального та цивільного процесів. Сенатори при розгляді касаційної скарги вирішували питання законності прийнятих рішень іншими посадовими особами. Так, у 1885 році були видані особливі правила «Про встановлення одноманітного порядку написання та подання прохань і скарг до Першого та Другого департаментів Урядуючого Сенату», якими передбачалася вимога про те, щоб скарги подавалися в ті органи, дії і рішення яких оскаржувалися [8].

У цілому, наприкінці 19 початку 20 століття розгляд скарг приватних осіб на дії посадових осіб, на місцях здійснювався в особливому, судово-адміністративному порядку. Такого не можна сказати про процесуальний порядок розгляду справ I Департаментом Сенату, як вищим органом адміністративної юстиції. Департамент, попри те, що він поступово перетворювався на вищий судовий орган адміністративної юстиції, не керувався принципами, на базі яких функціонував інститут адміністративної юстиції в країнах Західної Європи. До таких принципів відносилися: змагальність сторін, гласність, публічність. Розгляд касаційних скарг цією інституцією відбувався в адміністративному порядку [9].

З прийняттям 26 грудня 1916 року закону «Про деякі зміни порядку провадження справами Департаментом Урядуючого Сенату» було запроваджено судовий порядок розгляду адміністративних справ цим Департаментом Сенату [10].

З прийняттям цього закону було запроваджено змагальну процедуру розгляду скарг, на засадах гласності, усності та відкритості. Пояснення осіб, що беруть участь у справі, і їх представників повинні були вислуховуватися після усної доповіді справи. Сенатор-доповідач оголошував обставини справи, зачитував зміст документів та актів справи (ст. 81-811). Рішення, які виносилися у справі, мали форму ухвали, в якій докладно викладалася позиція сенату, на підставі якої приймалося рішення у справі. Крім того, встановлювалося правило, за яким скарги на рішення Сенату також розглядав Сенат [11].

Висновок. Враховуючи вищевикладене ми можемо зробити ряд узагальнень.

По-перше, враховуючи вищевикладене, доходимо висновку, що характерними ознаками адміністративної юстиції тих часів можна вважати:

- 1) недосконалість інстанційної побудови системи органів адміністративної юстиції, відсутність чіткого поділу компетенції між ними;
- 2) розгляд адміністративних справ I Департаментом Сенату не здійснювався на засадах гласності, змагальності, усності, які характерні для судочинства;
- 3) відсутність уніфікованої процесуальної форми перегляду адміністративних справ I Департаментом Сенату та іншими органами адміністративної юстиції.

Таким чином, еволюційний розвиток суспільних відносин, необхідність захисту публічних інтересів громадян викликав необхідність створення адміністративних судів як повноцінних судових органів, які мають вирішувати спори між адміністративними органами та громадянами з приводу захисту публічних прав останніх. Подальшій розбудові адміністративних судів завадила Жовтнева революція 1917 року. Але і в ті роки питання доцільності створення адміністративних судів на чолі з Вищим адміністративним судом у багатьох вчених та юристів не викликала сумніву.

Список використаних джерел:

1. Штелик С. П. Про окремі аспекти розвитку інституту судових інстанцій на теренах України до судової реформи 1864 року. URL: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/Chaau/2011-2/11sspr1r.pdf>.
2. Государственный строй Российской империи накануне крушения : Сб. законодательных актов / Сост. О. И. Чистяков, Г. А. Кутьина. М.: Изд-во Моск. ун-та, 1995. 208 с.
3. Грибовский В. М. Государственное устройство и управление Российской империей. Одесса : Тип. «Техник», 1912. 258 с.

4. Корф С. А. Административная юстиция в России. Книга первая. Очерки исторического развития власти надзора и административной юстиции. URL: <http://civil.consultant.ru/reprint/books/163/>.

5. Рустамова С. М. Административная юстиция в России в пореформенный период и в первые десятилетия 20 века: историко-правовой аспект. URL: http://www.rusnauka.com/30_NNM_2010/Pravo/71719.doc.htm.

6. Мельник І. Етапи становлення адміністративного судочинства в Україні. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-text-10015.html>.

7. Тарасов И. Т. Лекции по полицейскому (административному) праву. М., 1910, Т. 2. С. 240–241.

8. Полное собрание законов Российской империи. Собр. 3-е. Т. 5. – 1885.

9. Правилова Е. А. Законность и права личности: административная юстиция в России. URL: <http://rss.archives.ceu.hu/archive/00001122/01/128.pdf>.

10. Собрание узаконений и распоряжений правительства. 1917. Отдел № 11. Ст. 68.

11. Рустамова С. М. Изменения в правовом статусе I департамента правительствующего Сената в начале 20 века. URL: http://www.rusnauka.com/28_OINXXI_2010/Pravo/71721.doc.htm.

УДК 351.741(477)

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2024.4.36>

ФЕДОТОВ Д.В.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

LEGAL REGULATION OF THE ADMINISTRATIVE AND LEGAL MECHANISM FOR ENSURING INFORMATION SECURITY IN THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE

Актуальність статті полягає в тому, що основи правового регулювання адміністративно-правового механізму забезпечення інформаційної безпеки в Національній поліції України закладені глибоко в законодавстві й прямопропорційно визначають його зміст і сутність. Слід підкреслити, що без належного правового регулювання вказаної інституції забезпечення інформаційної безпеки в Національній поліції України є неможливим, оскільки вона, як центральний орган виконавчої влади зобов'язана діяти виключно в межах і у спосіб прямо передбачені нормами законодавства України, перш за все її Конституції, а також, в свою чергу, підзаконними нормативно-правовими актами. За результатами аналізу окресленої проблематики автор звертає увагу на низку шляхів вирішення виявлених неточностей та проблемних питань, як теоретико-правового так і практичного характеру. Звертає увагу, що окреслені в статті приклади прямопропорційно відносяться з діяльністю Національної поліції України, оскільки вона є органом державної влади у сфері правопорядку загальнонаціонального рівня й відповідно ті принципи і засади дії адміністративно-правового механізму інформаційної безпеки застосовується, як до неї, так і до інших центральних та територіальних органів державної влади. Відповідно, за аналогією, слід окреслити, що окремими аспектами та інструментами забезпечення правового режиму безпеки інформації та втілення в життя відповідного адміністративно-правового механізму є необхідність дотримання норм загального законодавства України у сфері безпеки інформації, в тому числі щодо звернення

© ФЕДОТОВ Д.В. – аспірант кафедри публічного управління та адміністрування (Національна академія внутрішніх справ)